

תצפית

● גישתו האנטי-ישראלית הקיצונית של הוארי בומדיאן לא תפריע לישראל בעתיד הקרוב. לפי ההערכות האחרונות, יש להניח כי המישטר החדש יתרכז כולו בבעיות הפנימיות הממאירות של אל-ג'יריה, בעיקר בשטח הכלכלי, יזנח את העניינים הבינלאומיים שאחמד בן-בלה דאח בהם את תוכן חייו. תוך כדי כך הגיע בומדיאן להבנה גמורה עם צרפת, ויש להניח כי לזו תהיה השפעה ממתנת על גישותיו. ברור גם כי בומדיאן ישים דגש חזק יותר על הידוק היחסים בין ארצות המאגרב (ובניהן תוניס) מאשר על קשריו עם העולם הערבי כולו.

● במועצתה הקרובה של קבוצת "מן היסוד", שתתכנס היום שבוועד על רקע הפילוג במפא"י, יוחלט למעשה על חזרה למפא"י. היסעונו של אשכול מלגעת בעניין ההחלטה תעכב את חזרתו של לבון עצמו לכור מחצבתו עד לאחר הבחירות. אך חבריו — רוטנשטרייך, כסה ואחרים — יחזרו רשמית למפלגה, ולא מן הנמנע שימצאו ייצוג ברשימת המועמדים של המערך.

● מפא"י תתנגד בכל תוקף שהאותיות א/א יאושרו לרשימת המועמדים. בקולות ניצני המערך, הדתיים ומפ"ס תנסה מפא"י להעביר החלטה בוועדת הבחירות המרכזית, כי שום רשימה לא תקבל הפעם את האות א. לעומת זאת יתבע המערך לאשר לו את האותיות א"ת. היחידים שיתמכו

אני מוכרח לציין בסיוק רב כי רוח התהנובות לא פסה. מאות אנשים מכל קצוות הארץ באים אלינו, למטה-המיעוט, ומבקשים לעבוד בלי כסף, בפרוודור יש תור של מתנדבים. הם נוסעים ברכב, על חשבונם הפרטי, לוקחים חופש מן העבודה על חשבונם, ומארגנים הוגיבית רעיוניים, והכל בהתנדבות.

אנחנו מצויינים. אנשים שעד עכשו בוו לפוליטיקה פנו אלינו, ושאלו אם אנחנו מוכנים לקבל תרומות מהם. כל רגע מצלצל הטלפון, ומישהו שואל איפה הוא יכול לתרום לנו בלי שאף אחד יראה אותו, כי הוא חושש שיידעו ב"מקום עבודתו. בשביל אנשים כאלה פתחנו חשבון בנק, לתרומות. התסלאנו לקבל טלפונים של הזדהות אתנו, מאנשים הידועים כתומכי הרוב. אנחנו עוד לא מצויינים לפרסם את שמר תיהם, אבל זאת תהיה מכה קשה לאשכול. במטה המיעוט, בכניין אלעזר, נעשה צרף. ועד שנעבור לבניין גדול, אנחנו צורכים את הישיבות על הריצפה. ישנה אחירת-קרב בחורים. אנחנו מלאי התלהבות, מספרים בדיחות, מומן לא הרגשו כל-כך טוב. אנחנו חברה מצויינים, אחד-

ההסכם הקואליציוני. אך שני שרי אחדות העבודה — ישראל בריהודה המנוח ויגאל אלון — לא רצו שידבק בהם תו של משרתי הקלירקליום. הוחלט כי מסך ה"סלמיח לשעבר ינהל את מלחמת-ההשחיה נגד החוק.

הוא הצליח במשימה זו במשך שלוש שנים תמימות. נשקו: הנימוק הפורמאלי, כי יום השבת הוא יום-מנוחה, ועל כן ממונה על שמירתו שר העבודה, שבתחום משרדו נתון הפיקוח על שעות עבודה ומנוחה. בצורה זו הצליח לפסול את הצעת-החוק שהכין שר הדתות זרח ורמ"י טיג, ולאחר מכן לדחות את מועד הגשת הצעת-החוק משלו.

בשבוע שעבר בא הקץ להשחיה. הדתיים איימו בכל הנשק שברשותם, סחטו מפי לוי אשכול הבטחה, כי הפעם לא תהיה התחמקות, וכי הצעת-החוק תובא ללא דיחוי לפני הכנסת. גם אז ניסה אלון להתחמק. הוא הציע שהצעת-החוק תוגש כתצעה פרטית לכנסת. אך שר המשפטים התנגד לתמרון החדש, מכיוון שהצעת-החוק פרטית אינה עוברת מנסת אחת למשנתה. לבסוף הסכים אלון לנוסח של הצעה, הבטיח להגיש בקרוב. חשבונו: הכנסת הזאת ממילא לא תחוקק את החוק, הוא יועבר לכנסת הששית. אם תהיה למס"ל עמדת-מפתח בקואליציה הבאה — יוחק החוק גם אם לא הוגשה הצעה בהולה לכנסת התמישית. אם לא יוכלו הדתיים להכתיב תנאים — ממילא תוכל הקואליציה הבאה לקבור את ה"צעה שהועברה אליה לאחר קריאה ראשונה בכנסת החמישית.

מה זה שירות ציבורי? אלון הש"איר לעצמו פתח רחב עוד יותר, בסעיף המכריע של הצעת-החוק. סעיף זה אומר, כי שר העבודה יהיה ממונה על ביצוע החוק, וכי ועדת שרים מיוחדת (ראש הממשלה, שר הדתות ושר העבודה) תוסמך לקבול את היקף השירותים הציבוריים שהפעלתם תותר בכבתות.

כאשר קמה הזעקה הקולנית של ה"אורחים החופשיים, מיהר אלון להבהיר מה בדיוק הוא רואה כשירותים ציבוריים החייבים להישאר פתוחים גם להבא ב"ימי שבת וחגים. השירותים: מועדוני לילה, תומי רחצה ומיתקניהם, מופעי ספורט, וכל אותם אירועים בידוריים ה"מקובלים זה מכבר על העם". וזאת, כמובן, נוסף לבתי-מלון, מיסעדות, קיוס קים, בתי-מרחק ותחנות דלק.

ראשי המסדל התעלמו עד אז מביקור רתם של חוגים חרדים, כי התוק המוצע הוא אחיות-עניינים. כי הם הבינו שגם נצחון סמלי חשוב להם לקראת הבחירות. עתה החליטו כי אינם יכולים להיכנע ל"הסגותיו החדשות של אלון. הם נכנסו לישיבת הממשלה בהבעה קודרת, איימו לפסוק את הקואליציה אם לא יחזור בו אלון מנסיון התבלה שלו.

שר העבודה לא היה מוכן לסגת, ולבסוף לא היתה ברירה אלא להרכיב ועדת מישה (אשכול, אלון וזרעפטיג) שתגבש הצעה תוך שלושה-ארבעה ימים. אך עוד כשרם התכנסה הוועדה לישיבתה הראשונה הבהיר אלון: הוא לא יזון מעמדתו. כי הוא לא רצה שיציעו עליו כאיש שפתח את הפתח לכפטיה הדתית המאוסה ב"י יותר.

האפשרות שהסתמנה: הממשלה תחליט ברוב קולות לדחות את הסתייגותיו של אלון; אלון יוידע כי אינו מוכן להגיש את ההצעה לכנסת ולהיות מזוהה עם תוכנה הקלירקאלי; התפקיד יימסר לידי שר הדתות, או שר המשפטים, שיוסמכו להפעיל את החוק, כאשר יתקבל בכנסת.

מפלגות

יחי אנחנו

מה אומרים אנשי המיעוט במפא"י אחרי ההחלטה על הפלוג? כתבת העולם הזה ראינה איש מרכזי של המיעוט.

להלן נוסח הדברים:

סוף סוף התגבשו! כל המהססים, כמו דיין חושי ונצר, הלכו וטוב שהלכו. הם רק המריעו, בלעדיהם נשארנו קבוצה מאוחרת, ללא חילוקי דעות, ומחושלת. שנתן שאבא אבן התפאר השבוע ש"המערך היא המיסלגה המחושלת ביותר בארץ, כי היא מקבלת ביקורת מכל ה"צדדים ומי שמקבל ביקורת נעשה מחושל. אנחנו מבטיחים לו שעד הבחירות נחשל אותו ככה כמו שהוא לא חלם להיות מחושל.

"קדימה!"

במיעוט של מפא"י עשויים להיות הליבראליס-העצמאיים, ותמורת כך יתמכו ניצני המיעוט במתן האות ל' לליבראליס-העצמאיים.

● אחת מסימנות הבחירות של המערך תהיה: "בחר בי אשכול ותקרב את השלום." הכוונה העיקרית של סיסמה זו: לרסו כי הצבעה למען רשימת בן-גוריון פירושה — הרפתקה צבאית.

● רשימת המיעוט תהיה בעלת גוונים ערתיים חריפים. בין המועמדים הראשיים של הרשימה יהיו ניצני עדות, וראשי הרשימה יבטיחו ביטול כל אפליה עדתית. בתעמולה יוקעו גולדה מאיר וזלמן ארן כשני שרים שיצרו במסדריהם אפליה עדתית מובהקת. גולדה מאיר תואשם בכך שבמסדר"י החוק אין כמעט בעלי תפקידים בכירים מתוך עדות-המזרח; ואילו לגבי ארן תנוסח האשמה, כי הוצא לא עשה דבר למען הרמת השכלתם של יוצאי הארצות הנחשלות.

● המיעוט לא יתקוף את הכפיה-הדתית, ואין זה כלל מן הנמנע כי בין המועמדים הראשונים של רשימתו יופיעו כמה עסקנים דתיים. ביניהם: משה ישי, העסקן הצפון-אפריקאי, שפרש מן ה"מפד"ל ואירגן רשימה משלו בבחירות לכנסת החמישית.

● ייודע לך כי הנסיון של מפא"י ואחרות-העבודה למנוע את הופעתה של רשימת "תכלת-לבן", כבהירות הקרובות לזועזועת ההסתדרות, משרתו להביא גם לידי דחיית הבחירות. ראשי שתי מפלגות אלה ידעו כי חרות עשויה לפתוח במערכה משפטית ממושכת נגד מניעת הופעת סיעתה, ועל זה עצמו דיברו אותם לנקוט בקו סנקטוס, מכיון שאין הן ששונות גם עתה ללכת לבחירות להסתדרות.

● גם אם תוסר חסינותו של יצחק רפאל עליידי הכנסת החמישית, לא ייערך משפטו לפני הבחירות לכנסת. במקרה כזה יופיע רפאל כמועמד הרביעי ברשימת המפד"ל לכנסת השישית, יאלץ את הכנסת החדשה לספול מחוש בהסרת חסינותו.

● לאנודת-ישראל לא תינתן שום השפעה ב"בנק אנודת-ישראל", שנפתח השבוע על-ימי הרשיון שהוענק למפלגה זו כאתנן על הצבעתה בשאלת המימשל הצבאי. ניהולו המעשי של הבנק יהיה בידי קבוצת בעלי-הון, אשר השקיעה את הסכום של תשעה מיליון ל"י, שנדרשו כתנאי לפתיחת הבנק.

אחד. אקרמאים, קציני-צה"ל, הומר יוצא מן הכלל. בקיצור חברה אלף-אלף. הזקן הוא פנאטסטי. אמנון גולן הציע לתת לרשימה את השם אלף-אלף, והצעתו התקבלה במחאות כפיים. אחד אמר בדי"ה — אם אלף-אלף או למה לא גולד-סטאר אחד התלוצץ ואמר שזה מזכיר לו ביצים אלף-אלף, וחסר רק שאברהם עופר, יושב-ראש מועצת הלול לשעבר, וחבר-המיעוט לשעבר, יצטרף אלינו בחזרה כדי להשלים את המשק.

האופטימיסטים בינינו נותנים לנו 35 מנדטים, אבל לא צריך להגזים. אנחנו בטוחים על 30. המערך מנבא לנו שחר-רות. אבל בן-גוריון הסביר לנו השבוע שנכון שאי-אפשר להוכיח כרגע שנקבל 30 מנדטים, אבל גם אי-אפשר להוכיח שנקבל שלושה מאנטיים.

הזקן נמרץ ובהיר-מחשבה יותר מתמיד, למרות כל ההשמצות. אנחנו יושבים ממש פעורייפה מול הצלילות שלו, עד שפולה עוברת בינינו וזורקת לנו סוכריות טוסי לפה. היא מעודדת אותנו כל פעם. "תעב" דו יותר חזק, בחורים, בן-גוריון צריך אתכם עכשיו." הוא ממשיך בעצדות ה"בוקר שלו, ולפעמים גם מצעצעו במסרף אליו, אם אין להם זמן להיפגש בשעות אחרות.

שמעון הוא פלא. גם שמעון עובד יום ולילה. אנחנו מעריצים אותו, אך שהוא תגבר בקלות על המעבר הקשה מסגן שרי-בטחון. הוא קנה לו מכונית לראש 65, נוהג בה לבר, ממש סלא. זה מוכיח שאנחנו יכולים להיות עצמאיים. עוד לא החלטנו סופית על סיסמות. אבל נשתמש, כמובן, בהגידו כן לזקן, או לא ימינה לא שמאלה — קדימה!"

(המשך בעמוד 14)